

Практике заштите биља у воћњацима у априлу – штеточиње

Автор(и): доц. д-р Неђалка Палагачева, Аграрен универзитет в Пловдив; гл.ас. д-р Павлин Василев, Аграрен универзитет в Пловдив

Дата: 03.04.2023 Брой: 4/2023

Вашиње на воћним културама (фамилија. *Aphididae*)

Вашиње су потцењен проблем за воћне културе у нашој земљи, али се појављују сваке године и, посебно у годинама са чешћим падавинама, сматрају се штеточинама од великог економског значаја. Штету наносе сишући биљни сок и убризгавајући пљувачку која садржи регуляторе раста, што резултира слабијим или јачим увијањем и деформацијом нападнутих делова. При јакој инфестацији, оштећени листови се суше и опадају, изданци се искривљују и заостају у развоју, а плодови остају мали и деформисани.

Неке врсте излучују обилне количине "медене росе" на којој се развијају гљиве чађи, чиме се поремећају физиолошки процеси. Друге врсте преносе вирусне болести на биљке, што даље повећава њихов штетни утицај.

Сузбијање вашиња се врши на основу мониторинга њихове појаве и густине популације, као и њихових ентомофагних природних непријатеља.

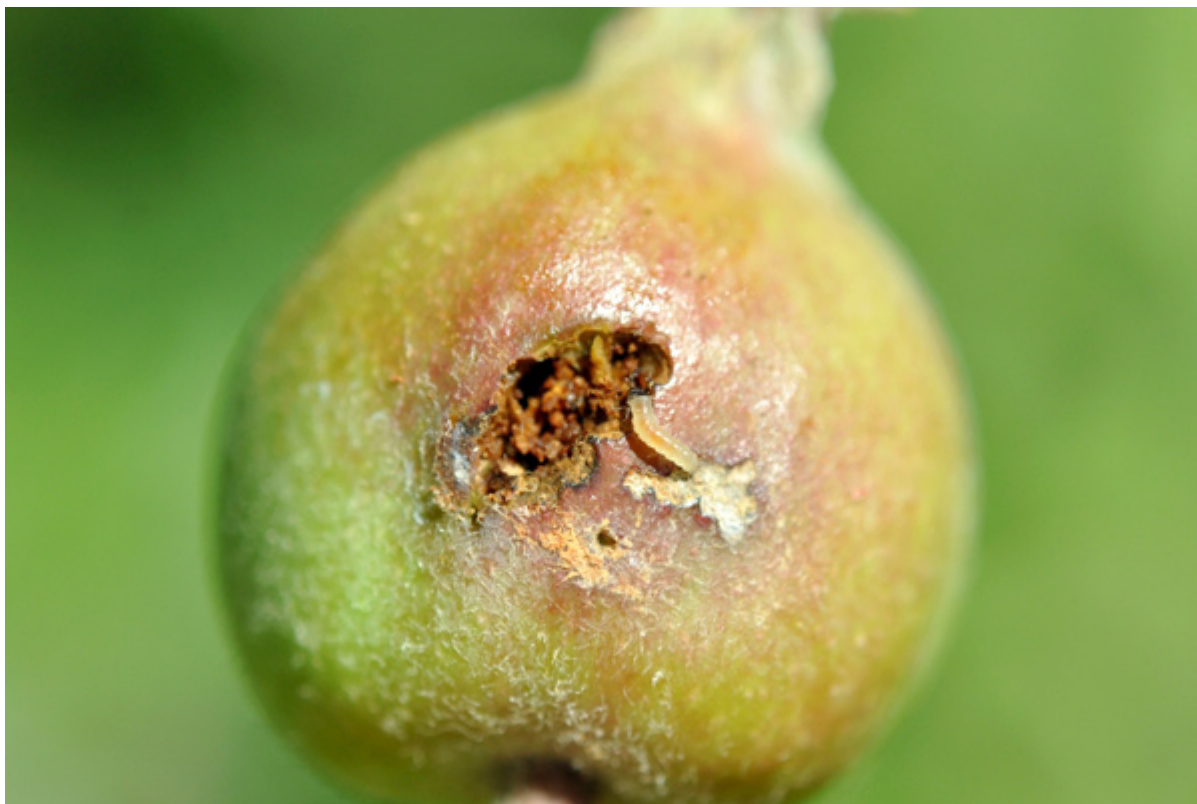
Економски праг штетности (ЕПШ). Хемијско сузбијање је потребно при 10-15% инфицираних изданка пре цветања и 8-10% инфицираних изданка после цветања.

Овлашћени су следећи производи за заштиту биља: а.с. тебуфенпирад - Shirodo 25 g/da; а.с. флониламид - Терпекі 14 g/da, Afinto 14 g/da, Hinode 14 g/da; а.с. пиретрини - Abanto 75 ml/da, Chrysant EC 75 ml/da, Natur Breaker 75 ml/da, Pyreguard 75 ml/da за кајсије, брескве, шљиве и трешње; а.с. флупирадифурон - Sivanto Prime 90 ml/da за јабуке и крушке; а.с. спиротетрамат - Movento 100 SC 0.075-0.12% за јабуке и крушке и 0.075-0.1% за кајсије, брескве, шљиве и трешње; а.с. сулфоксафлор - Closer 120 SC 20-40 ml/da за јабуке, крушке, дуње, брескве и трешње; а.с. азадирахтин - Oikos 100-150 ml/da, Neemik ten 260-390 ml/da за јабуке.

У априлу, врсте јабукастих воћака прелазе из фенолошке фазе *"пуцање цветних пупољака"* – *"ружичасти пупољак"* у фенолошку фазу *"цветање"*.

Врсте јабукастих воћака

Јабука

• *Јабуков савијач*

Лептири прве генерације почињу да лете крајем цветања јабуке. Женке полажу јаја појединачно, углавном на горњој страни листова. Штету наносе ларве, које угризају у плодове и хране се месом плода око семене коморе.

Сузбијање: Хемијски третман се изводи на почетку полагања јаја хормонским инсектицидима (инхибитори синтезе хитина) и против ларви пре него што угризу у плодове.

Економски праг штетности (ЕПШ) - 3-5 одраслих јединки/клопка/недеља.

Овлашћени производи за заштиту биља: а.с. spinetoram - Delegate 250 WG 30 g/da; а.с. chlorantraniliprole - Coragen 20 SC 16-30 g/da, Voliam 16-30 ml/da; а.с. cypermethrin - Cyperfor 100 EC 30 ml/da, Sherpa 100 EC 30 ml/da, Afikar 100 EC 30 ml/da, Efcymertrin 10 EC 30 ml/da и други; а.с. emamectin benzoate - Affirm Opti 200 g/da; а.с. spinosad - Sineis 480 SC 20-30 ml/100 l water; а.с. Granulovirus – CpGV-V22 3 x 10¹³ granules/litre - Madex Twin 10 ml/da;

• *Јабукова пилашица*

У пролеће, кратко пре или током цветања јабуке, женке својим легалицом пробијају чашице цветова и полажу по једно јаје на основицу стабљика прашника. Лажне гусенице угризају испод коре формирајућих младих плодова и праве лучни ходник испод горње епидерме, који често пробуши како плод расте.

Стратегија сузбијања:

Извођење потреса грана рано ујутру ради утврђивања густине пилашица.

Хемијско сузбијање је усмерено против одраслих јединки пре полагања јаја и против лажних гусеница.

ЕПШ одраслих јединки: 2-3 на 100 потресених грана.

Нема овлашћених производа за заштиту биља. Могу се користити препарати одобрени за сузбијање воћних савијача.

• Јабукова минирајућа мољци

Лет лептира почиње у априлу и поклапа се са почетком цветања зимских сорти јабуке. Женке полажу јаја на доњој страни листова. Ларве наносе штету улазећи у паренхимско ткиво листа, на коме се хране директно испод положеног јајета, формирајући округлу мину.

Стратегија сузбијања: Хемијско сузбијање се изводи на почетку излегања ларви.

ЕПШ: у фенолошким фазама "везивање плода" и "раст плода" - 2-3 јајета и мине по листу.

Овлашћени производи за заштиту биља: а.с. chlorantraniliprole - Coragen 20 SC 16-30 g/da, Voliam 16-30 ml/da; а.с. emamectin benzoate - Affirm Opti 200 g/da; а.с. cypermethrin - Cyperfor 100 EC 30 ml/da, Sherpa 100 EC 30 ml/da, Afikar 100 EC 30 ml/da, Efcymertrin 10 EC 30 ml/da и други.

Крушка

• Крушкина бубамара

Крушкина бубамара постаје активна рано у пролеће, прелази на дрвеће и развија се на пупољцима и младим изданцима. Бубамаре прве генерације се појављују крајем априла–почетком маја. Одрасле јединке и нимфе сишу сок из пупољака и листова, излучујући обиље медене росе; изданци поцрне и преносе микоплазмену болест, због чега крушке сесу и угину.

Стратегија сузбијања: Хемијско сузбијање је усмерено против одраслих јединки и нимфи. **ЕПШ:** у фенолошкој фази пуцање зелених пупољака - "мишије уво" - 2-3 јединке/100 пупољака; у фази пупољака - нимфе и одрасле јединке на 2-3% инфицираних розета.

Овлашћени производи за заштиту биља: а.с. тебуфенпирад - Shirodo 25 g/da; а.с. спиротетрамат - Movento 100 SC 0.12-0.15%; а.с. spinosad – Sineis 480 SC 30-35 ml/100 l water и други;

Фенолошка фаза развоја коштичавих воћака је "бели пупољак" - "пун цвет" - "везивање плода".

Врсте коштичавих воћака

Шљиве

• Воћне пилашице

Пилашице се појављују пре цветања ранијих сорти шљива. Женке полажу јаја у зелене чашичне листиће или у чашицу цветова. Лажне гусенице угризају у младе плодиће и уништавају их, а до завршетка свог развоја нападају неколико младих плодова и хране се њиховом унутрашњошћу.

Стратегија сузбијања: Прскање после цветања треба извести (када су 2/3 латица увела, али нису отпале) против лажних гусеница, пре него што угризу у младе плодове.

ЕПШ: фаза пупољака—цветне розете—до почетка цветања: одрасле јединке 2-3 на 10 потресених грана.

Нема овлашћених производа за заштиту биља. Могу се користити препарати одобрени за сузбијање воћних савијача.

- **Шљивин савијач**

Одрасли лептири се појављују у првој половини априла. Женке полажу јаја на плодове увече при температурама изнад 13-14⁰С. Штету наносе ларве, које се хране месом